

У логопедичній практиці існує послідовність роботи над корекцією вад звуковимови. До етапів формування правильної вимови звуків належать: підготовка артикуляційного апарату дитини, постановка звуків, закріплення їх вимови в усному мовленні.

Підготовка артикуляційного апарату до правильної вимови звуків

Одним з найважливіших етапів у формуванні правильної вимови звуків є підготовка артикуляційного апарату. На цьому етапі дитину необхідно навчити керувати органами мовлення (часто малорухливими, «неслухняними») та мовленнєвим видихом. Дитина повинна навчитися напружувати і розслабляти язик, точно та в повному обсязі керувати його рухами, утримувати в заданому положенні, правильно працювати губами, а також виробляти подовжений, цілеспрямований струмінь повітря для утворення тих чи інших звуків.

На підготовчому етапі логопеди використовують артикуляційну гімнастику. Це комплекс спеціальних вправ, метою яких є вироблення правильних рухів та положень артикуляційних органів для постановки та чіткої вимови звуків.

Як показує логопедична практика, інколи буває достатньо регулярно проводити артикуляційну гімнастику та звертати увагу дитини на правильну

вимову звука (показувати його правильну артикуляцію), щоб дитина навчилась правильно вимовляти раніше дефектні звуки.

На початковому етапі підготовки артикуляційного апарату дитини до постановки звуків пропонуємо використовувати так звану лінгвістичну казку - «Казку про Веселий Язичок».

Під час розповіді цієї казки дитина залюбки «включається» в роботу, адже тут присутній ігровий момент, а що найважливіше – в ході казки ви непомітно для малюка виконуєте разом з ним найпростіші артикуляційні вправи (для губ, щік, язика, нижньої щелепи). Ці вправи і стануть для вашої дитини підготовчою артикуляційною гімнастикою.

Пропонуємо вашій увазі приклад казки про Веселого Язичка. Ви, звичайно, можете вигадати свою казку в залежності від вподобань дитини, однак пам'ятайте, що основна мета такої казки – не багатство лексичного змісту та розвиток сюжету, а підготовка артикуляційного апарату до правильної звуковимови. Також слідкуйте, щоб дитина повторювала всі рухи, про які ви розповідаєте та які їй показуєте.

Казка про Веселий Язичок

Жив собі Веселий Язичок у своєму чарівному будиночку
(широко відкрити рот, показати язик, порухати ним у

роті). Ти, мабуть, здогадався, що цей будиночок – рот. Двері у будиночку то відкриваються, то закриваються. Ось так (по черзі відкривати і закривати ротик, ритмічно, в помірному темпі). Кожного дня Язичок виходить з будиночка на прогулянку (висунути язика). І от одного разу Язичок вийшов погрітись на сонечку, приліг він на ґанку (покласти широкий язик «лопаткою» на нижній губі). Раптом подув сильний вітер, Язичок здригнувся (зробити вузький язик «голочкою»), сховався в будиночок і зачинив за собою двері (забрати язик та закрити рот). Дуже любляв Язичок грати у футбол (по черзі впритись кінчиком язика то в ліву, то в праву щоки), на барабані (стукати кінчиком язика в зуби д-д-д), гойдатись на гойдалці (відкрити рот, кінчиком язика по черзі тягнутись до носа, потім до підборіддя), їздити на конику («клацати» язиком, присмоктуючи та різко відриваючи його від піднебіння). А коли награвся, Язичок йшов до свого будиночка відпочивати (знову забрати язик та закрити рот). Який слухняний у тебе Язичок!

Таку казку можна використовувати навіть з найменшими малюками, видозмінюючи її в залежності від вікових особливостей та індивідуальних вподобань кожної дитини.

Після того, як дитина навчиться правильно, точно та в повному обсязі повторювати всі рухи, які ви їй показуєте під час розповіді казки про Веселий Язичок, можна переходити до власне логопедичних артикуляційних вправ

Цікавим та дуже корисним є виконання артикуляційних вправ із заплющеними очима. Адже часто із заплющеними очима дітям легше зосередитися на рухах мовленнєвих органів і контролювати їх..

Дуже важливо перед початком проведення артикуляційної гімнастики ознайомити дитину з будовою органів артикуляційного апарату.